

Rani hrišćanski spisi

Uvod

Nema ličnosti u istoriji o kojoj se više pisalo, pričalo ili razmišljalo nego o Isusu Hristu. Ako su tvrdnje iznesene o njemu u Novom zavetu tačne – da je jedinorodni Božji Sin, i da je vera u njegovu smrt i vaskrsenje uslov za večni život čoveka - onda je njegov značaj zaista neizmeran.

Postalo je u poslednjih dvestotinak godina skoro pomodarstvo negirati ne samo njegovu božansku prirodu, već i autentičnost kompletnog Novog zaveta, odnosno verodostojnost osam njegovih autora. Tako je, da bi se utvrdila prava istina o Isusu u moru spekulacija i mitova o njemu, preostalo samo jedno rešenje – ispitati postoje li dokumenti kojima se može dokazati ili osporiti verodostojnost novozavetnih autora.

A tih dokumenata ima – i to dosta. U ovu knjigu uvršteni su samo tekstovi autora za koje je dokumentovano da su lično poznavali autore Novog zaveta. Tako oni ne spadaju u žanr apokrifnih spisa, već su valjani istorijski dokumenti kojima se, po svemu sudeći, konačno može sasvim osvetliti najveća enigma u istoriji – ličnost Isusa Hrista.

Polikarp

Uvod

Polikarp (69-155) je bio episkop Smirne, u Maloj Aziji, a poslanicu Filibljanima poslao je između 120. i 140. g. AD. Umro je mučenički oko 155. godine.

U svom delu Contra Heresies (Protiv jeresi) V.33.4, episkop lionski Irinej, Polikarpov učenik, govori o Papiji**O Papiji v. Uvod u

njegove fragmente. (prir.) kao o "onome ko je slušao (apostola) Jovana, i prijatelju Polikarpovom."

O Polikarpu u Protiv jeresi III.3.4. on kaže sledeće:

"Ali Polikarp ne samo da je bio učenik apostolā, i pričao sa mnogima koji su videli Hrista, već su ga azijski apostoli izabrali i za episkopa crkve u Smirni; ja sam ga video kad sam bio vrlo mlad, jer je proživeo vrlo dugo, i u dubokoj starosti slavno i uzvišeno podneo mučeničku smrt i napustio ovaj život, učivši uvek stvarima koje je bio naučio od apostolā, i koje je Crkva prenela, i koje su jedino istinite. O tim stvarima svedoče sve azijske crkve, kao i oni koji su nasledili Polikarpa do danas, čoveka koji je bio mnogo vredniji i postojaniji svedok istine nego što su to Valentin,**Gnostik, umro oko 160. g. Gnosticizam je kao uslov za spasenje smatrao znanje (gnosis) o tajnama univerzuma. (prir.) i Markion,**Osnivač sekte markionita, koja je negirala da je Isus sin starozavetnog jevrejskog Boga. Rođen oko 110 g, datum smrti nepoznat. (prir.) i ostali jeretici. On je bio taj koji je, dolazeći u Rim u vreme Aniceta,**Rimski episkop od 157. do 168 g. (prir.) odvratio mnoge od tih jeretika i usmerio ih ka Crkvi Božjoj, objavljujući da je primio jednu i jedinu istinu od apostolā, istinu koju je prenela Crkva. Ima i onih koji su čuli od njega da je (apostol) Jovan, idući u kupatilo u Efesu, i videći Kerinta**Gnostik-ebionit, savremenik apostola Jovana (koji je umro oko 100. godine). Ebioniti su negirali božanstvenost i devičansko rođenje Hrista, zahtevali poštovanje jevrejskog zakona i smatrali apostola Pavla otpadnikom. (prir.) u njemu, izleteo iz kupatila vičući, 'Bežimo, da se kupatilo ne sruši, jer je u njemu Kerint, neprijatelj istine.' A sam Polikarp je Markionu, koji ga je jednom sreo i pitao, 'Poznaješ li me?' odgovorio, 'Znam te, prvenče Sotonin.' Tako su se apostoli i njihovi učenici gnušali čak i verbalne komunikacije sa bilo kakvim kvariteljima istine; kao što

to kaže i (apostol) Pavle, 'čoveka jeretika, posle prve i druge opomene, kloni se; znajući da je takav čovek iskvaren, i greši, i sam je sebe osudio.' Postoji i vrlo snažna Poslanica Polikarpova Filibljanima, iz koje oni koji brinu se za svoje spasenje mogu da uče o karakteru vere, i propovedanju istine. I crkva u Efesu, koju je osnovao Pavle, a u kojoj je Jovan ostao sve do TrajanovihRimski car, 98-117. (prir) vremena, istinit je svedok tradicije apostolā.”**

Irinej spominje Polikarpa i u svom pismu Florinu:Rimski sveštenik. (prir.)**

“Jer sam još kao dečak video te u Donjoj Aziji sa Polikarpom, kako si se odlikovao na kraljevskom sudu, i nastojao da stekneš njegovo (Polikarpovo) odobravanje. A bolje se sećam tih događaja nego skorašnjih (jer je iskustvo detinjstva, koje je raslo naporedo sa dušom, postalo s njom sjedinjeno); tako čak mogu i da opišem mesto gde je blaženi Polikarp obično sedeo i pričao, njegove dolaske i odlaske, opšti njegov način život i lični izgled, kao i ono što je pričao ljudima; sećam se i kako je pričao o svom prisnom odnosu sa (apostolom) Jovanom, i sa ostalima koji su videli Gospoda; i kako se sećao njihovih reči. Šta god da je čuo od njih o Gospodu, i o Njegovim čudima i o Njegovom učenju, Polikarp je, primivši tako [informacije] od onih koji su videli Reč života,Isusa. (prev) prepričavao uvek sve u skladu sa Pismom. Te stvari sam, jer je Božja milost bila na meni, onda slušao pažljivo, i zabeležio ih ne na papir, već u svom srcu; i stalno mi se, Božjom milošću, te stvari tačno vrte u glavi. I mogu da posvedočim pred Bogom da bi taj blaženi i apostolski prezviter kad bi čuo neku takvu stvar, viknuo, zapušivši uši, kako je to znao činiti: ‘O dobri Bože, za koje vreme si me sačuvao, da podnosim te stvari?’ I pobegao bi sa tog mesta na kojem bi čuo takve reči. To se jasno vidi i iz njegovih poslanica koje je slao bilo obližnjim crkvama da ih ojača, ili nekoj braći, da ih opomene i ohrabri.”**

Irinej spominje Polikarpa i u svom pismu episkopu Viktoru, **Rimski episkop 186-197. godine. (prir.) pisanom povodom razlika u postu između zapadnih i istočnih crkava:

“I kad je blaženi Polikarp bio u Rimu u vreme Aniceta, mada je došlo do malog spora među njima oko nekih drugih pitanja, bili su istovremeno i blagonakloni jedni prema drugima [u pogledu te stvari], ne želeći da o tome bude ikakve svađe. Jer niti je Anicet mogao odgovoriti Polikarpa da posti [na svoj način], jer je tako uvek radio Jovan učenik Gospodnji, i drugi apostoli koje je Polikarp poznao; niti je, sa druge strane, Polikarp mogao da ubedi Aniceta da posti [na njegov način], jer je Anicet smatrao da treba da drži običaj prezvitera koji su bili pre njega. I u toj situaciji oni su se družili; i Anicet je prepustio Polikarpu da vodi pričešće u crkvi, iskazujući mu poštovanje; tako su se rastali u miru, održavajući mir sa celom crkvom, i sa onima koji su držali [taj običaj] i sa onima koji nisu.”

Polikarpa često spominje Ignacije u svojim poslanicama, od kojih je jednu njemu i uputio (v. Ignacijeve poslanice u ovoj knjizi).

Jeronim (340-429) u svom delu Znameniti ljudi, 17, kaže o njemu sledeće:

“Polikarp, učenik apostola Jovana, koji ga je i rukopoložio za episkopa Smirne, bio je glavni u celoj Aziji, gde je video i imao za učitelje neke od apostola i onih koji su videli Gospoda. On je, zbog izvesnih pitanja u pogledu dana Pashe, **Glavni jevrejski praznik, kojem odgovara hrišćanski Uskrs. (prir.) pre otišao u Rim u vreme cara Antonina Pija, dok je Anicet upravljao crkvom u tom gradu. To je vratio veri mnoge vernike koje su zaveli Markion i Valentin, i kad ga je Markion slučajno sreo i pitao ‘Poznaješ li me’ on je

odgovorio, 'Znam prvenca đavoljeg.' Kasnije je, za vlade Marka Antonina i Lucija Aurelija Komoda, u četvrtom progonu posle Nerona, spaljen u amfiteatru Smirne, pred prokozulom koji je tu imao dvor i narodom koji je sav vikao protiv njega. Napisao je vrlo vrednu poslanicu Filibljanima koja se i danas čita na saborima u Aziji."

Pod navodnicima su reči citirane iz Sv. pisma.

Poslanica Polikarpova Filibljanima

Uvod

Pozdrav

1 Polikarp i starešine s njim Crkvi Božjoj koja je u Filipima; milost i mir od Boga Svemogućeg i Isusa Hrista da vam se umnoži.

Poglavlje 1

Gostoljubivost Filibljana - Njihova vera

Radujem se mnogo s vama u našem Gospodu Isusu Hristu što ste sledili uzor istinske ljubavi, i pomogli na njihovom putu, kad vam se dala prilika, onima koji su bili vezani u okovima, koji postaju sveci, i krune su onih koje je Bog i naš Gospod istinski izabrao. Radujem se i što vaša čvrsto usađena vera, čuvena proteklih godina, i dalje cveta i nosi plod našem Gospodu Isusu Hristu, koji je trpeo za naše grehe, sve do same smrti, "koga je Bog podigao, oslobodivši ga muka paklenih"; u koga ste, mada ga niste videli, verovali u neizrecivo divnoj radosti - radosti u koju mnogi žele da uđu, znajući da "ste milošću spašeni, ne delima", već voljom Boga kroz Isusa Hrista.

Poglavlje 2

Podsticanje na vrlinu - Nada u vaskrsenje - Gospodovo učenje

"Zato potpasavši se služite Bogu u strahu" i istini, napuštajući praznu taštinu i prostačko grešenje, "verujući u onoga koji je podigao našeg Gospoda Isusa Hrista iz mrtvih i dao mu slavu," i presto zdesna sebi, "kome su podređene sve stvari na nebu i zemlji," kome svaki dah služi, ko dolazi kao "Sudija živih i mrtvih," čiju će krv Bog tražiti od onih koji mu se ne pokoravaju.

A "onaj koji ga je podigao" iz mrtvih "podići će i nas" ako vršimo njegovu volju, i činimo po njegovim zapovestima i volimo stvari koje je on voleo, uzdržavajući se od svake nepravde, žudnje, srebro ljublja, zlog govora, lažnog svedočenja, "ne uzvrćajući na zlo zlom, ni psovkom na psovku," ni udarcem na udarac, ni kletvom na kletvu, već se sećajući šta je Gospod učio kad je rekao, "Ne sudite da vam se ne sudi; praštajte i oprostite vam se, imajte milosti da možete dobiti milost; kakvom merom sudite tom merom vam će se suditi," i "Blago siromašnima, i progonjenim pravde radi, jer je njihovo Carstvo Božje."

Poglavlje 3

Polikarpov razlog za pisanje: poziv Filibljana

Pišem vam ovo, braćo, o pravednosti, ne po svom nahodanju, već jer ste me prvi pozvali. Jer ni ja, ni iko sličan meni, ne može da prati mudrost blaženog i slavnog Pavla,Apostol Pavle, takođe napisao poslanicu Filibljanima, uvrštenu u Novi zavet. (prir) koji je, kad je bio među vama, ljude tog vremena učio tačno i postojano reči istine, i pisao vam kad je bio odsutan poslanice, čijim ćete proučavanjem moći da se izgradite u veri koja vam je data, "koja**

je majka svih nas" kad je prati nada, a prethodi joj ljubav prema Bogu i Hristu i ljubav prema bližnjem. I ako je neko od takvih ljudi, on je poslušao zapovest o pravednosti – jer onaj ko ima ljubav daleko je od svakog greha.

Poglavlje 4

Podsticanje na vrlinu

"Ali je početak svih zala srebroljublje." Znajući dakle da "nismo na svet doneli ništa i ništa iz njega ne možemo odneti," naoružajmo se oklopom pravednosti, i učimo se pre svega kako da živimo po Gospodnjoj zapovesti; zatim naučimo svoje žene da ostanu u veri koja im je data, i u ljubavi i čistoti, nežno voleći svoje muževe u celoj istini, i voleći sve druge jednako u svoj čestitosti, i da podižu svoju decu u strahu od Boga. Naučimo udovice da budu razborite u veri u Gospoda, moleći se neprestano za sve ljude, daleko od svake klevete, zlog govora, lažnog svedočenja, srebroljublja, i svakog zla, znajući da su oltar Božji, i da se sve žrtve na njemu ispituju, i da Njemu nikakve misli ne promiču, ni "tajne stvari srca."

Poglavlje 5

Hrišćanske obaveze za život u vrlini

Znajući da se "Bogu ne ruga," treba da živimo dostojno njegove zapovesti i slave. Isto tako, đakoni moraju biti besprekorni pred njegovom pravdom, kao sluge Boga i Hrista a ne čoveka; ne biti klevetnici, dvolični, srebroljupci, već umereni u svim stvarima, samilosni, pažljivi, da žive u skladu sa istinom Gospoda, koji je bio "sluga svima." Jer ako ga zadovoljimo u ovom sadašnjem

svetu primićemo od njega onaj što će doći; jer nam je obećao da će nas podići iz mrtvih, i da ćemo ako smo dostojni pripadnici ove zajednice "i vladati s njim," samo ako imamo veru.

I mladi ljudi da budu besprekorni u svemu; brinući se iznad svega za čistotu, i uzdržavajući se od svakog zla; jer dobro je biti odsečen od žudnje za svetskim stvarima, budući da "svaka žudnja ratuje protiv Duha, i ni preljubnici ni kurvari ni homoseksualci neće naslediti Carstvo Božje," kao ni oni koji čine nepravdu. Zato je neophodno uzdržavati se od svega toga, i biti poslušan prezviterima i đakonima isto kao Bogu i Hristu. Device da budu besprekorne i čiste savesti.

Poglavlje 6

Dužnosti prezvitera -- Praštanje – Služenje Bogu

I prezviteri da budu saosećajni, milostivi prema svima, vraćajući one koji su zalutali, brinući se za sve slabe, ne zanemarujući ni udovicu ni siročje ni siromašnog, već "uvek se starajući za ono što je dobro pred Bogom i čovekom," uzdržavajući se od svakog gneva, naročitog poštovanja prema važnim ličnostima, nepravičnog suda; da su daleko od svake ljubavi prema novcu, da ne veruju prebrzo ni u čije zlo, da ne žure sa sudom, znajući da "svi mi dugujemo dug greha."

Ako dakle molimo Gospoda da nama prašta, treba i mi da praštamo, jer smo pred očima Gospoda i Boga, i "moramo se svi pojaviti pred sudačkom stolicom Hristovom, i svako mora dati izveštaj o sebi." Tako dakle "služimo Mu sa strahom i svakim poštovanjem," kako nam je On sam to naredio, kao i apostoli, koji su nam doneli Evanđelje, i proroci koji su predskazali dolazak našeg Gospoda. Budimo revnosni da činimo dobro, kloneći se uvreda, i lažne braće, i onih koji spominju ime Gospodnje dvolično, koji varaju praznoglave ljude.

Poglavlje 7

Upozorenje na jeresi

"Jer je svako ko ne priznaje da je Isus Hrist došao u telu - antihrist"; i ko god ne priznaje svedočanstvo krsta, on je od đavola, i ko god izvrće reči Gospodnje radi vlastitih žudnji, i kaže da nema ni vaskrsenja ni suda – on je prvenac Sotonin.

Zato, odričući se ludosti svetine, i njenog lažnog učenja, vratimo se reči koja nam je data u početku, "pazeći na molitvu" i istrajavajući u postu, moleći svevidećeg Boga da nas "ne dovodi u iskušenje," jer je, kako je to Gospod rekao, "duh budan, ali je telo slabo."

Poglavlje 8

Istrajnost

Budimo dakle sve istrajniji u svojoj nadi, i u zalogu naše pravednosti, koji je u Isusu Hristu, "koji je poneo naše grehe u svom sopstvenom telu na drvetu, koji nije počinio greha, niti mu se našlo lukavstvo u ustima," već je radi nas, da možemo da živimo u njemu, podneo sve. Ugledajmo se dakle na njegovu istrajnost., i ako trpimo radi njegovog imena tad treba da ga slāvimo. Jer to je primer koji nam je on dao u sebi, i to je ono što smo poverovali.

Poglavlje 9

Primeri mučenika

Sad vas molim da slušate reč pravednosti, i da trpíte sa svim onim strpljenjem koje ste i sami videli, ne samo kod blaženog Ignacija,*V. Uvod u Ignacija i njegove poslanice. Zosim i Rufus su Ignacijevi prijatelji i saputnici, takođe mučenički stradali. (prir.) već i kod drugih koji su proizašli od vas, i kod samog Pavla, i kod drugih apostola; jer ste ubeđeni da svi oni nisu "trčali uzalud", već u veri i pravdi, i da su oni sa Gospodom, sa kojim su i stradali, na "mestu koje su zaslužili". Jer oni nisu "voleli ovaj sadašnji svet", već njega koji je umro radi nas, i koga je Bog podigao radi nas.

Poglavlje 10

Istrajnost u čovekoljublju i dobrim delima

Stojte čvrsto u tome i sledite primer Gospoda, "čvrsti i nepromenljivi u veri, voleći braću, osećajni jedni prema drugima," okupljeni u istini, takmičeći se u blagosti Gospodnjoj, ne prezirući nikoga. Kad možete da učinite dobro ne odgađajte to, "jer milostinja oslobađa od smrti; budite svi poslušni jedni drugima, da vaš razgovor bude besprekoran među neznabošcima," da biste mogli da primite hvalu "za svoje dobra dela " i da se Gospod ne huli u vama. "A teško onima kroz koje se huli na ime Gospodnje." Zato učite sve trezvenosti i ispoljavajte je sopstvenim životima.

Poglavlje 11

Valens – Protiv škrtosti – Postupanje sa Valensom

Jako mi je žao Valensa, koji je nekad bio postavljen za prezvitera među vama, što tako malo razume mesto koje mu je dato. Savetujem, dakle, da se čuvate škrtosti, i budete čisti i istinoljubivi. Čuvajte se svakog zla.

Jer kako može neko ko ne može da postigne samokontrolu da je nalaže drugima? Ako neko ne može da se uzdrži od škrtosti on je uprljan idolopoklonstvom, i sudiće mu se kao da je među neznabošcima koji "ne znaju za sud Božji." Ili "ne znamo da će sveci suditi svetu?", kako to Pavle uči?

Ali je nisam ni video ni čuo nikakvu tako nešto među vama, među kojima je radio blaženi Pavle, i koji vas slavi na početku svoje poslanice. Jer on vas hvali među svim crkvama koje su tad jedine znale Gospoda, za koga mi tad nismo znali. Zato, braćo, vrlo mi je žao njega [Valensa] i njegove žene, i "da mu Bog da istinsko pokajanje." Dakle budite i vi samo umereni u toj stvari, i "ne smatrajte takve ljude neprijateljima," već ih zovite nazad kao slabe i zalutale udove, da možete biti celo telo. Jer tako gradite jedni druge.

Poglavlje 12

Potreba ua praštanjem – Molitva za blagoslov

Jer ubeđen sam da vi dobro poznajete PismoBibliju (prir.), i da ništa nije skriveno od vas - što meni nije dato. Samo, kako piše u Pismu, "Naljuti se, ali ne greši," i "Neka sunce ne zađe u tvom gnevu." Blago onom, ko se toga seća, a verujem da ste to i vi. Da vas Bog i Otac našeg Gospoda Isusa Hrista, i sam "večni Sveštenik" Isus Hrist, Sin Božji, izgradi u veri i istini, i svakoj blagosti, i izbegavanju gneva, i u strpljenju, i istrajnosti, i čistoti, i da vam da udeo sa svojim svecima, i nama s vama, i svima pod nebom koji poveruju u našeg Gospoda i Boga Isusa Hrista i u njegovog "Oca koji ga je podigao iz mrtvih." "Molite se za sve svete. Molite se i za careve," i za moćnike, i za prinčeve, i za one "koji vas progone i mrze," i za "neprijatelje krsta" da se "vaši plodovi vide među svim ljudima, da možete biti usavršeni" u njemu.**Isusu. (prir.)**

Poglavlje 13

Ignacije i Sirijska crkva

I vi i Ignacije pisali ste mi da ako neko ide u Siriju ponese tamo i pisma od vas. Urađiću tako ako bude bilo prilike, ili sam ili po čoveku koga ću poslati da predstavlja i mene i vas. Šaljemo vam, kako ste tražili, uz ovo i naša druga pisma i pisma Ignacijeva, koja nam je poslao; imaćete mnogo koristi od njih. Jer ona sadrže istinu, strpljenje, i svu izgradnju povezane sa našom Gospodom. Javite nam šta god da ste još čuli o samom Ignaciju i onima koji su s njim.

Poglavlje 14

Završni pozdravi

Pisao sam vam ovo preko Kresensa, koga sam nedavno**Ili: Kad sam bio prisutan. (prir.) pohvalio, i koga sad opet hvalim. Jer se među nama ponašao besprekorno, i verujem da će takav biti i među vama. Njegova sestra biće vam pohvaljena kad vam dođe.**Verovatno u pismu koje nosi. (prir.) Zbogom u Gospodu Isusu Hristu u milosti, sa svima vašima. Amin.

Ignacije

Uvod

Ignacije, drugi episkop Antiohije, u Siriji, posle Petra (Euzebije, Hist. Eccl., III, 36),**Euzebije, episkop Cezateje u Palestini, rođen oko 260, umro pre 341. (prir.)

bio je po predanju učenik Jovana apostola, a sigurno prijatelj Jovanovog učenika Polikarpa (v. Polikarpovu poslanicu Filibljanima, Ignacijevu poslanicu Polikarpu i druge). Rođen je oko 50. g. n.e, a Euzebije (ibid.) datira njegovu mučeničku smrt. u vladavinu Trajana (A.D. 98-117); slika stanja opisanog u poslanicama odgovara drugom delu Trajanove vladavine.

Ignacije je u Antiohiji uhapšen zbog opiranja nalogu cara Trajana da i hrišćani poštuju rimske bogove. Car je lično naredio da se Ignacije okuje i odvede u Rim, i da se tamo baci divljim zverima. Duž tog putovanja su ga mnogi hrušćani tešili, i došla mu poslanstva iz Efeza, Magnezije i Trala, sve iz Male Azije; svima njima je on zatim napisao poslanice, i to iz Smirne, u kojoj je Polikarp bio episkop. Odatle je pisao i hrišćanima u Rimu.

Iz Smirne je odveden u Troadu, područje oko današnjih Dardanela, odakle je pisao hrišćanima u Filadelfiji i Smirni, takođe u Maloj Aziji, i Polikarpu. Po dolasku u Rim umro je mučenički kako mu je to car i odredio.

Po predanju je Ignacije bio ono dete koje je Isus, po Mateju 18:2, uzeo u naručje i stavio ga među apostole – za šta, međutim, nema konkretnih dokaza.

Polikarp ga spominje u svojoj Poslanici Filibljanima (pogl. 9), kao i njegove poslanice (pogl. 3). Irinej navodi odlomak iz njegove Poslanice Rimljanima (Adv. Haer., 5. 28; Epist. ad Rom., pogl. 4.), ali ga ne spominje po imenu. Origen dvaput govori o njemu, prvi put u svom predgovoru Komentarima na Pesmu nad pesmama, gde navodi citat iz Ignacijevе Poslanice Rimljanima, i opet u kratkoj propovedi o sv. Luki, gde citira Poslanicu Efescima, oba puta imenujući autora.

Ignacijevо stradanje opisano je u delu Mučeništvo Ignacija, pisanom po svoj prilici polovinom II veka, a autori su mu Ignacijevi saputnici koje on spominje u svojim poslanicama.

Poslanica Ignacijeva Efescima

Uvod

Ignacije, koji se zove i Teofor, crkvi koja je u Efesu, u Aziji, zasluženom najsrećnijoj, blaženoj u veličini i punoći Boga Oca, i predodređenoj oduvek da bude uvek za trajnu i nepromenljivu slavu, sjedinjena i izabrana kroz istinsko stradanje voljom Oca, i Isusa Hrista, našeg Boga: obilje sreće kroz Isusa Hrista, i Njegovu neoskvrnutu milost.

Poglavlje I

Pohvala Efežana

Upoznao sam vaše ime, mnogovoljeni u Bogu, koje ste stekli svojom stalnom pravednošću, po veri i ljubavi u Isusu Hristu našem Spasitelju. Kao sledbenici Boga, i podstičući se krvlju Božjom, savršeno ste obavili rad koji vam je priličio. Jer čuvši da sam došao vezan iz Sirije zbog zajedničkog imena i nade, verujući kroz vaše molitve da će mi se dopustiti da se borim sa zverima u Rimu, da tako mučeništvom mogu zaista postati učenik Onoga “ko je dao Sebe za nas, prinos i žrtvu Bogu”, [pohiteli ste da me vidite]. Primio sam, dakle, celo mnoštvo vas u ime Božje, preko Onezima, čoveka neizrecive ljubavi, i vašeg episkopa u telu, za koga vas molim Isusom Hristom da ga volite, i da svi težite da budete kao on. I neka je blagosloven Onaj koji vam je dao, kao dostojnim, tako odličnog episkopa.

Poglavlje 2

Čestitke i molbe

Što se tiče sluge kakav sam i ja Bura, vašeg đakona po Bogu i blagoslovenog u svemu, molim da nastavi i dalje, na čast i vama i vašem episkopu. I Krok, dostojan i Boga i vas, koga sam primio kao izraz vaše ljubavi, u svim me stvarima okrepio, kao što će i Otac našeg Gospoda Isusa Hrista okrepiti njega; zajedno sa Onezimom, i Burom, i Euplom, i Frontoom, preko kojih sam video ljubav svih vas. O da se uvek radujem vama, ako sam stvarno toga dostojan! Zato dolikuje da na svaki način slavite Isusa Hrista, koji je proslavio vas, da jednodušnom poslušnošću "možete biti savršeno sjedinjeni u istom umu, i istoj razboritosti, da možete govoriti isto o istom," i da, poslušni episkopu i prezviterima, možete u svakom pogledu biti sveti.

Poglavlje 3

Podsticaji na jedinstvo

Ne izdajem vam naređenja, kao da sam ja neka velika ličnost. Jer mada sam vezan za ime [Hristovo], još nisam savršen u Isusu Hristu; sad počinjem da budem učenik, i govorim vam kao onima koji su učenici kao i ja. Jer trebalo mi je da me po podstičete u veri, hrabrenju, i strpljenju. Ali pošto mi ljubav ne dozvoljava da ćutim pred vama, prvi uzeh da vas podstaknem da trčiteAluzija na izraz apostola Pavla (prir.) zajedno u skladu sa voljom Božjom. Jer je Isus Hrist, naš neodvojivi život, [ispoljena] volja Oca; kao što su i episkopi, postavljeni svuda to krajnjih granica [zemlje], ispoljena volja Isusa Hrista.**

Poglavlje 4

Nastavak istog

Zato vam dolikuje da trčite u skladu sa voljom svog episkopa, što i činite. Jer vaši s pravom čuveni prezviteri, dostojni Boga, podešeni su sa episkopom tačno kao što su žice podešene sa harfom. Dakle se u vašoj slozi i skladnoj ljubavi Isus peva. A vi, jedan po jedan, postajte hor, da biste biste složni u ljubavi, i prihvatajući zajedno pesmu Božju, mogli jednim glasom pevati Ocu kroz Isusa Hrista, da vas On i čuje i po vašim delima prepozna da ste zaista udovi njegovog Sina.Aluzija na reči apostola Pavla. (prir.) Korisno je, dakle, da živite u beprekornom jedinstvu, da tako uvek možete uživati u zajednici s Bogom.**

Poglavlje 5

Slavljejne jedinstva

Jer ako sam ja za ovo kratko vreme uživao takvo druženje sa vašim episkopom – ne mislim samo na druženje ljudske prirode, već i duhovne – koliko vas više smatram srećnim što ste tako sjedinjeni s njim kao što je Crkva sa Isusom Hristom, i kao što je Isus Hrist sa Ocem, da se tako sve stvari slože u jedinstvu! Neka se niko ne vara: ako ko nije do oltara, lišen je hleba Božjeg. Jer ako molitva jednog ili dvoje ima takvu moć, koliko veću ima molitva episkopa i cele Crkve! Zato je onaj koji se ne sastaje sa Crkvom i time ispoljio svoj ponos, i osudio sebe. Jer je pisano, "Bog se opire ponosnim." Pazimo, dakle, da se ne suprotstavljamo episkopu, da bismo bili poslušni Bogu.

Poglavlje 6

Poštovati episkopa kao samog Hrista

Što više ko vidi episkopa da čuti, to više treba da ga poštuje. Jer treba da primamo svakog koga Gospodar kuće šalje da bude nad

Njegovim domaćinstvom, kao što bismo primili Njega koji ga je poslao. Očito je, dakle, da treba da gledamo na episkopa isto kao što bismo gledali na Samog Gospoda. I zaista sam Onezim mnogo hvali vaš dobar poredak u Bogu, da svi živite po istini, i da među vama nema nikave sekte. I nikog, zaista, ne slušajte do Isusa Hrista, koji govori u istini.

Poglavlje 7

Čuvajte se lažnih učitelja

Jer neki imaju običaj da svuda lukavo spominju ime [Isusa Hrista], dok u stvari čine stvari nedostojne Boga, i od njih morate bežati kao od divljih zveri. Jer oni su grabljivi psi, koji grizu potajno, od kojih se morate čuvati, jer su to ljudi koje jedva da se mogu izlečiti. Jer je jedan Lekar koji ima i telo i dušu; oboje i sačinjeno i nesačinjeno; Bog koji postoji u telu; istinski život u smrti; i od Marije i od Boga; prvo moguć pa onda nemoguć, Isus Hrist naš Gospod.

Poglavlje 8

Niva pohvala Efežana

Zato neka vas niko ne prevari, kao što i niste prevareni, jer ste sasvim posvećeni Bogu. Jer pošto među vama ne besni razdor koji bi vas mogao unesrećiti, sigurno živite po volji Božjoj. Ja sam daleko ispod vas, i tražim da me posveti vaša crkva efeska, tako čuvena po celom svetu. Oni koji su telesni ne mogu činiti stvari koje su duhovne, niti oni koji su duhovni mogu činiti stvari koje su telesne; tako i vera ne može činiti dela bezverja, nit bezverje dela vere. Ali su čak i stvari koje činite po telu duhovne; jer sve činite u Isusu Hristu.

Poglavlje 9

Nuste marili za lažne učitelje

Pa ipak, čuo sam za neke koji su prešli od toga vama, sa lažnim učenjem, koje niste podneli da sejete među sobom, već ste zapušili uši, da ne primite stvari koje oni seju - jer ste kamenje hrama Očevog, spremno za zgradu Boga Oca, vučeno naviše oruđem Isusa Hrista, koje je krst, Svetim Duhom kao užetom, vera vam je bilo sredstvo kojim ste se uzdigli, a ljiubav put koji vas je vodio gore ka Bogu. Vi ste, dakle, kao i svi drugi vaši saputnici, bogonosci, hramonosci, hristonosci, nosioci svetosti, ukrašeni u svakom pogledu zapovestima Isusa Hrista, u kome i ja likujem što sam smatran dostojnim da, ovom poslanicom, pričam i radujem se s vama, jer s obzirom na vaš hrišćanski život vi ne volite ništa drugo osim Boga.

Poglavlje 10

Podsticaji na molitvu, poniznost itd.

I molite se neprestano za druge ljude. Jer u njima postoji nada za pokajanjem da bi mogli dopreti do Boga. Gledajte, dakle, da ih pouče vaša dela, ako ne drugačije. Blago odgovarajte na njihov gnev, ponizni nasuprot njihovom razmetanju; na njihove hule odgovarajte molitvom; nasuprot njihovom grešenju, budite postojani u veri; a na njihovu surovost ispoljite svoju blagost. Dok pazimo da ne ih ne oponašamo, budimo im braća u svoj pravoj dobroti; i težimo da budemo sledbenici Gospoda (ko je ikad bio

nepravednije tretiran, siromašniji, osuđeniji?), da se tako u vama ne može naći đavolja biljka, već ostanite u svoj svetosti i trezvenosti u Isusu Hristu, i telom i duhom.

(...)